

Hoe noem je je broer en zus in één woord? Is er een woord voor het geluid van schaatsen op natuurijs? En zou er een treffende term te bedenken zijn voor het half afgescheiden restaurantzitzje dat de Engelsen 'booth' noemen? Denk mee en vul de gaten in de taal.

Zingend ijs

Het laatste ijs dateert alweer van half december. Vlak voor Kerst konden we een dag of drie genieten van dichtgevroren meren, plassen en sloten, totdat de dooi toesloeg en ons opnieuw geen schaatswintertje gegeven werd. De laatste hoop die we nog koesterden, leidde in februari tot de eerste oproep van de nieuwe *Onze Taal*-rubriek 'Gaten in de taal'. We vroegen u: hoe heten die geluiden op het ijs? En dan vooral die onbestemde klank onder (of in) een mooie zwarte ijsvloer op wat dieper water. Dat leverde tientallen mailtjes, brieven en suggesties op.

■ ONOMATOPEE

Geluiden waar geen woord voor is, beschrijf je al snel met een onomatopoe: een klanknabootsend woord, zoals *plons* en *koekoek*. In die hoek waren dan ook

de meeste suggesties te vinden. Het leeuwendeel van de woorden begon met een *k* (*kerten, klonken, knarpen, knerpen, kritsen*) of een *s* (*schraatsen, schritsen, slitsen, snieren*); andere voorstellen waren bijvoorbeeld *dremmen* en *ronken*. En ook: *juichelen*, omdat dat een "ingetogen geluksgevoel" uitdrukt (Jan Meer). M.A. Heeres meldde dat er een Groningse uitdrukking bestaat die zegt wat je onder het ijs hoort: *balken onder het ijs*. Verder vonden we in een bundel met schaatsgedichten een gedicht van A. Bogaers, die een "gonzende vlucht" op "galmend kristal" beschrijft.

Een ander gedicht, van Bertus Aafjes, bevat een metafoor die – gezien het feit dat het woord negen keer is ingezonden – breder wordt gebruikt. Hij schrijft: "en van onder de ijsvloer zingt terug / een vreemd koraal, soms krampachtig en stug / als van waterwezens, daar opge-

sloten." Guus Middag had het vorig jaar in een column in *NRC Handelsblad* over "een stem die onder de ijsplaat door lijkt weg te zingen om ergens verderop te sterven". Bij de dichter J.A. dèr Mouw vond hij trouwens de uitdrukking "hol rinkelend ijs", volgens Middag "precies de goede omschrijving".

Maar goed, ijs 'zingt' dus heel vaak. Alleen mag het ijs niet te dun zijn (dan kraakt het), schrijft Guus van der Pal, en ook niet te dik (dan verdwijnt het gezang: de ijsvloer is te massief).

■ SNEGEL

De vorige keer kwamen nog een paar voorbeelden van gaten in de taal langs, waarvan een ook winters was: niet nader te definiëren winterse neerslag – geen regen, maar ook niet echt hagel of sneeuw. Drie mensen stelden ons het woord *snegel* voor: F.H. van Zelm, Caroline Linssen en Wil Sterenborg. Het lijkt ons een handige 'samenvatting' van de drie soorten neerslag. Krijgen we volgende winter snegelbuien?

(advertentie)

Gezocht: senior tekstschrijvers

Het Nederlands Tekstbureau bestaat uit vijf franchisevestigingen. Om dit aantal verder uit te breiden, zijn wij op zoek naar senior tekstschrijvers met ondernemersambitie.

Als franchisenemer zet u onder de naam en volgens de formule van Het Nederlands Tekstbureau uw eigen onderneming op. Hiervoor is het van belang dat u over een relevante hbo- of wo-opleiding, minimaal vijf jaar schrijvervaring en een landelijk erkend typediploma beschikt. Daarnaast behoren kwalificatietoetsen tot de selectieprocedure.

Onze kernactiviteiten zijn het schrijven, herschrijven, redigeren en corrigeren van teksten in de Nederlandse taal voor onder meer (semi)overheid, bedrijfsleven en reclame- en communicatiebureaus.

Oproep: blauwe eenden

Voor het juli/augustusnummer van *Onze Taal* zijn we op zoek naar een korte term die het volgende verschijnsel kan omschrijven. Stel, je ziet in Frankrijk een hemelsblauwe Citroën 2CV die je in Nederland nog nooit gezien hebt, en je koopt hem van de oude eigenaar. Maar dan rij je erin rond en zie je voortdurend andere blauwe Eenden; het wemelt er ineens van. Althans, nu zie je ze overal, terwijl ze je vroeger nooit opvielen. Zo zien zwangere vrouwen ook ineens heel veel andere zwanen om zich heen. Wie weet er een (nieuw of al bestaand) woord voor dit fenomeen? Stuur uw suggesties naar gaten@onzetaal.nl of naar het Genootschap Onze Taal, t.a.v. Taaladviesdienst, Raamweg 1a, 2596 HL Den Haag. ■

HNTB
Het Nederlands Tekstbureau

Interesse?

Stuur dan een e-mail naar franchise@hntb.nl of kijk voor meer informatie op www.hntb.nl.